

Dr.Shefket JAKUPI
Dr.Elez OSMANI
Mr. Llokman Hebibi

KONTABILITETI BUXHETOR

(për sektorin publik dhe OJQ)

Botimi i parë

Buxheti shtetëror është një nga instrumentet më të rëndësishme ekonomike të cilin e ka në dispozicion Qeveria

Mali i Zi, 2015

KONTABILITETI BUXHETOR

(për sektorin publik dhe OJQ)

Botimi i parë

Autorët: Prof.as.dr.Shefket JAKUPI;

Prof. Asoc.Dr.Elez OSMANI ,

Mr.Llokman Hebibi

Recensentë: Prof. Inordinar dr Alifeta SELIMI

Redaktimi shkencor : Prof.as.dr.Shefket JAKUPI

Redaktor profesional: Jakup JAKUPI

Dizajni /Grafika: Besart JAKUPI,

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna biblioteka Crne Gore, Cetinje

ISBN 978-9940-680-00-8

COBISS.CG-ID 27587088

Shtypshkronja: "IDEA Graf"

Formati: 17x 24 cm

Tirazhi: 300 copë

Botues: Instituti për kërkime ekonomike dhe zhvillim,Ulqin – Mali i Zi

© Të gjitha të drejtat janë të autorëve

KONTABILITETI BUXHETOR

▶ Parathënie	11
--------------------	----

Kreu 1

HYRJE NË KONTABILITETIN BUXHETOR

▶ Kontabiliteti i sektorit buxhetor ose Kontabiliteti publik.....	14
▶ Lidhja midis kontabilitetit dhe buxhetit.....	16
▶ Nacionet themelore te kontabilitetit publikë te ardhurat dhe shpenzimet publike.....	17
▶ Dallimet dhe Ngjashmëritë midis njësive të sektorit publik nga njësitë e sektorit privat.....	18
▶ Dallimet midis sektorëve publik dhe privat.....	18
▶ Ngjashmëritë midis sektorëve	20
▶ Qëllimet e kontabilitetit për sektorin publik	20
▶ Përdoruesit e informacionit në sektorin public	22
▶ Informacioni kontabël	23
▶ Kontabiliteti publik jo profitabil dhe raportimi financiar	23
▶ Përdoruesit e informacionit të grumbulluar në organet e qeverisjes vendore	24
▶ Etika e kontabilitetit.....	25
▶ Profesionet në kontabilitet	25
▶ Rregulloret dhe kontrolli.....	26

Kreu 2

ORGANIZIMI I KONTABILITETIT NË SEKTORIN PUBLIK

▶ Çfare eshte sektori publik.....	28
▶ Objektivat e Sektorit Publik	29
▶ Përbërja e sektorit publik.....	30
▶ Funkzioni kryesor i sektorit publik	33
▶ Ngjajshmerite ne mes te dy sektoreve.....	33

▶ Ndërmarrjet publike.....	33
▶ Ndërmarrjet Shoqërore.....	34
▶ Institucionet dhe organizatat jo fitimpruresse publike.....	34
▶ Perdoruesit e raporteve financiare ne sektorin publik	35

Kreu 3

PASURITE E SEKTORIT BUXHETOR DHE KONTABILITETI I TYRE

▶ Definicioni i pasurisë publike.....	39
▶ Elementet e kontabilitetit	40
▶ Pasuritë	40
▶ Pasuritë fikse	40
▶ Pasuritë kurente	41
▶ Pasuritë tjera.....	42
▶ Detyrimet.....	42
▶ Detyrimet kurente.....	42
▶ Detyrimet afatgjata	43
▶ Detyrimet tjera	43
▶ Suficiti/Deficiti (Ekuiteti).....	43
▶ Të hyrat.....	44
▶ Shpenzimet.....	45
▶ Klasifikimi i pasurisë publike	45
▶ Regjistrimi i pasurisë publike, procedurat.....	46
▶ Regjistri i përgjithshëm i pasurisë	47
▶ Regjistri kontabël i pasurisë.....	47
▶ Pasurite afatgjatate te njesive publike dhe kontabilizimi i tyre	48
▶ Aktivitetet e njësive ekonomike.....	50
▶ Sigurimi i pasurive afatgjata materiale	53
▶ Ndertimi i pasurive afatgjata	53
▶ Kontabilizimi i pasurive afatgjata te perfituara si dhurime.....	55

▶ Evidentimi në lidhje me furnizimet do ta shpjegojmë përmes ilustrimit.....	55
▶ Pasurite afatshkurtera financiare.....	56
▶ Mjetet monetare	57
▶ Investimet afatshkurtra.	57
▶ Të drejtat për t'u arkëtuar.....	58
▶ Llogarite e arketueshme	58
▶ Tatimet e pa - paguara lokale.....	58
▶ Invertaret	59
▶ Parapagimet.....	59
▶ Pasurite afatshkurtera te njesive publike dhe kontabilizimi i tyre ...	60
▶ Ushtrim mbi huadheniet ne njesite publike	62
▶ Regjistrimi i pasurive pjesërisht të paguara	63
▶ Regjistrimi i pasurive kontingjente	64
▶ Regjistrimi i pasurive në proces të ndërtimit.....	65
▶ Regjistrimi i pasurive donacion.....	66
▶ Inventarizimi i pasurisë.....	67
▶ Vlerësimi i pasurisë.....	68
▶ Zhvlerësimi i pasurisë / amortizimi - metodat.....	70
▶ Normat e zhvlerësimit.....	74
▶ Rivlerësimi i pasurive jo qarkulluese.....	80
▶ Kontabilizimi i rivleresimit te pasurive afatgjata.....	81
▶ Indexi i zhvleresimit te akumuluar	83
▶ Kontabilizimi i daljes se pasurive afatgjata	86
▶ Nxjerrja jasht perdorimit.....	86
▶ Demtimet per shkaqe te jashtzakonshme	87
▶ Shitja e pasurive afatgjata.....	87
▶ Tjetërsimi i pasurisë.....	89
▶ Investimet afatgjata ne aksione.....	93

Kreu 4

BURIMET E FINANÇIMIT TË NJËSIVE PUBLIKE

▶ Klasifikimi i burimeve të veta.....	96
▶ Burimet e veta	96
▶ Rezervat	97
▶ Burimet e Huaja	98
▶ Ushtrim për burimet e veta - fondet dhe për huamarrjen afatgjate	102

Kreu 5

SHPENZIMET E NJËSIVE PUBLIKE

▶ Definicioni i shpenzimeve publike.....	105
▶ Klasifikimi i shpenzimeve për veprimtarinë e investimeve.....	107
▶ Kontabilizimi i shpenzimeve të veprimtarisë rrjedhëse.....	107
▶ Klasifikimi funksional i shpenzimeve publike.....	110
▶ Alokimi i fondeve	114
▶ Ndryshimet në planin e rrjedhës së parasë për alokime	114
▶ Reduktimi i fondeve të alokuara	115
▶ Fondet e zotuar.....	115
▶ Shpenzimet që kërkojnë prokurim	116
▶ Shpenzimet që nuk kërkojnë prokurim	116
▶ Procedurat e prokurimit.....	117
▶ Inicimi i shpenzimeve.....	119
▶ Pranimi i mallrave dhe shërbimeve	119
▶ Ekzekutimi i shpenzimeve.....	120
▶ Aprovimi i shpenzimeve.....	121
▶ Pagesat në avans	121
▶ Paraja e imët (Petty Cash).....	122
▶ Pagesat e paligjshme ose gabim.....	123
▶ Shpenzimet e paparashikuara.....	123

- ▶ Korrigjimi i shpenzimeve të veprimtarisë rrjedhëse..... 124

Kreu 6

TË HYRAT E NJËSIVE PUBLIKE

- ▶ Definicioni, llojet dhe karakteristikat e të hyrave publike..... 128
- ▶ Mbledhja e të hyrave publike..... 129
- ▶ Të hyrat nga transaksionet këmbëse..... 130
- ▶ Të hyrat nga transaksionet jo këmbëse..... 131
- ▶ Mbledhja e parave në formë të gatshme 132
- ▶ Regjistrimi i të hyrave publike..... 134
- ▶ Barazimi i të hyrave publike..... 135
- ▶ Shfrytëzimi i të hyrave publike nga organizatat buxhetore që mbledhin para publike 136
- ▶ Transferi i parave..... 136
- ▶ Tërheqjet e parave publike..... 138
- ▶ Të hyrat publike nga dividenda 139
- ▶ Mbledhja e paligjshme e të hyrave 140
- ▶ Grantet e donatorëve 140

Kreu 7

SISTEMI I THESARIT DHE BUXHETI I SHTETIT

- ▶ Buxheti - politikat dhe procedurat buxhetore 145
- ▶ Viti fiskal (buxhetor)..... 146
- ▶ Elementet e buxhetit shtetëror..... 150
- ▶ Procedurat buxhetore 151
- ▶ Hartimi i propozimit të buxhetit 151
- ▶ Realizimi i buxhetit..... 152
- ▶ Struktura programore dhe organizative..... 152
- ▶ Karakteristikat kryesore të buxhetit janë 155

Kreu 8

KONTABILITETI I ORGANIZATAVE JOFITIMPRURËSE

▶ Organizatat Jofitimprurëse.....	157
▶ Karakteristikat e OJQ-ve	157
▶ Klasifikimi i OJQ-ve.....	158
▶ Klasifikimi i saktë i organizatave jofitimprurëse në publike dhe jopublike.....	159
▶ Organizatat Vullnetare të Shëndetësisë dhe të Mirëqenies.....	159
▶ Organizatat e tjera Jofitimprurëse	160
▶ Aktivitet dhe burimet e financimit	160
▶ Aktivitet afatgjatë.....	160
▶ Shpenzimet dhe të ardhurat.....	161
▶ Të ardhurat e OJQ-ve.....	163
▶ Shpenzimet.....	166
▶ Pasqyrat Financiare.....	167
▶ Bilanci kontabël.....	167
▶ Pasqyra e veprimtarive.....	168

Kreu 9

PËRGATITJA DHE RAPORTIMI I PASQYRAVE FINANCIARE TË SEKTORIT PUBLIK

▶ Reforma ligjore dhe administrative.....	172
▶ Pasqyrat financiare që përgatiten në sektorin publik.....	176
▶ Periudha kontabël (financiare) në Kosovë.....	176
▶ Evidencat kontabël.....	177
▶ Dorëzimi i pasqyrave financiare në Kosovë.....	177
▶ Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme	178
▶ Raportimi financiar.....	178
▶ Korniza legale dhe administrative për raportim financiar në sektorin publik.....	179
▶ Baza e kontabilitetit për sektorin publik.....	180
▶ Baza akruale e raportimit.....	180

▶ Sistemi Informatik i Menaxhimit të Financave në Kontabilitetin Publik.....	181
--	-----

Kreu 10

AUDITIMI I PASQYRAVE FINANCIARE PËR SEKTORIN PUBLIK

▶ Auditimi.....	185
▶ Auditimi i brendshëm	186
▶ Objektivat e auditimit të brendshëm.....	187
▶ Auditimi i jashtëm	189
▶ Parimet e përgjithshme të funksionimit të auditimit.....	192
▶ Procesi i Auditimit të Pasqyrave Financiare.....	193
▶ Revizioni (rishikimi) i pasqyrave financiare.....	193
▶ Gabimet financiare sipas auditimit	194
▶ Parregullsitë.....	195
▶ Konkludimet dhe rekomandimet e auditorit	195
▶ Raporti i auditimit.....	195
▶ Formati i raportit.....	196
▶ Struktura e raportit të revizorit.....	197
▶ Opinionet e Auditorit.....	199
▶ Përmbajtja e raportit të auditorit	200
▶ Të gjeturat dhe rekomandimet që dalin nga auditimi.....	200
▶ Standardet Ndërkombëtare të Auditimit.....	201

Kreu 11

PYETJE DHE DETYRA

▶ Përmbledhje e pyetjeve teorike për përgatitjen e provimit.....	205
• Pyetje me përgjigje.....	205
• Pyetje kontrolluese.....	212
• Detyra për vetëmësim	217
▶ Litaraturae konsultuar.....	245

KONTABILITETI BUXHETOR

► Parathënie

Ky modul “**Kontabiliteti buxhetor**” u dedikohet studentëve të fakultetit Ekonomik të vendeve në rajon :

- Kosovë
- Shqipëri
- Maqedoni dhe
- Serbi

Kontabiliteti buxhetor u takon organizatave jofitimprurëse (joprofitabile) siç janë shkollat, spitalet, entet kulturore, muzetë, teatrot, entet shkencore, institutet dhe organizata të tjera për plotësimin e nevojave të përgjithshme dhe të përbashkëta.

Në kuadër të librit ju do të njiheni më gjerësisht me natyrën e sektorit publik, prezantimin e karakteristikave dalluese në raport me sektorin privat, objektivat dhe karakteristikat identifikuese të njësive të sektorit publik si dhe me rëndësinë e kontabilitetit në kuadër të sektorit publik, duke përfshirë objektivat që synohen të realizohen, politikat relevante si dhe konceptet bazë që karakterizojnë kontabilitetin në sektorin publik.

Kontabiliteti i sektorit publik është lëndë mbi njohuritë e përgjithshme teorike dhe praktike mbi kontabilitetin e sektorit publik, duke iu ndihmuar kuadrove të ardhshme për thellimin e njohurive praktike mbi udhëheqjen e kontabilitetit në ndërmarrjet e këtij sektori, kur kemi parasysh faktin se administrimi i organizmave të sektorit publik, veçanërisht i atyre qeverisëse, për shkak të destinacionit dhe larmisë së veprimtarisë, është shumë më kompleks. Këtë e justifikon fakti se sektori publik ka si funksion parësor sigurimin e të mirave publike dhe shërbimeve të përgjithshme, si rendi publik, mbrojtja kombëtare, kultura, arsimi, shkenca, ndihma shoqërore dhe ekonomike, shëndetësia, etj.

Kontabiliteti publik fokusohet mbi menyren e raportimit financiar te njesive qe i takojne sektorit publik, e në veçanti do t'iu kushtohet ngjashmërive dhe diferencave ne mes te sektorit publik dhe privat, sa i perket mbajtjes se librave kontabël.

Objektivi i librit

- Pasi kemi perfunduar me bazat e kontabilitetit financiar ne vitin e I-re dhe kontabilitetin financiar ne vitin e II-te, me kete lende perfundimisht do te njihemi me menyren se si i zbatojne parimet kontabel organizatat me komplekse ne sektorin publik.

Duhet te jeni te afte qe ti kuptoni

- Diferencat ne mes te organizatave ne sektorin publik dhe te atyre ne sektorin privat, sidomos per sa u takon objektivate te tyre, menyren se si keto objektiva kane ndikim ne raportet financiare te organizatave ne sektorin publik dhe privat;
- Pershkruani perdoruesit e pasqyrave financiare te organizatave me te perhapura ne sektorin publik dhe informacionet kryesore qe ofrojne raportet e tyre financiare;
- Kuptoni parimet kyçe kontabel ne te cilat trajtimi i sektorit publik eshte i ndryshem nga ai ne sektorin privat;
- Pergatisni nje bilanc te gjendjes dhe pasqyres te te ardhurave dhe shpenzimeve per nje organizate tipike ne sektorin publik.

Në pjesën hyrëse të secilit kapitull është paraqitur një pasqyrë përmbledhëse e përmbajtjes së kapitullit përkatës, ndërsa me qëllim të orientimit dhe lehtësimit të punës së studentëve në fund të çdo kapitulli janë përgatitur pyetje dhe detyra praktike që ndihmojnë në përvetësimin e materialit të librit.

Për plotësimin dhe përmirësimin e mëtejshëm të këtij teksti, në të ardhmen, jemi përsëri, në mirëpritje të vërejtjeve, sugjerimeve dhe mendimeve të specialistëve dhe publikut lexues, duke e çmuar këtë si një kontribut dhe njëherazi singërishte Ju jemi mirënjohës.

Autorët,
www.shefketjakupi.info
Ulqin, 2015